

Atvėrė šimtamečių paveikslų uždangą

► Kretingos muziejaus Dailės skyriaus vedėjai Danutei Šorieniui pavyko gauti žinių apie 3 itin vertingus Kretingos muziejuje eksponuojamus paveikslius. „Šiandien jau nedvejodama galiu sakyti, kad Kretinga turi itin vertingų paveikslų, kokių Lietuvoje išlikę labai nedaug“, - pabrėžė D.Šorienė.

Irena ŠEŠKEVIČIENĖ

Išsiaiškinti šių paveikslų vertę D.Šorienėi pavyko išvien su Lietuvos dailės muziejaus Petro Gudyno restauravimo centro restauratoriais bei užsienio partneriais.

Ji sakė siekianti, kad ir kretingiškai žinotų, jog Kretingos muziejuje yra tokių meno kūrinių, kurių gali pavydėti net garsiausi Lietuvos muziejai, ir, prasidėjus kelionių metui, patys ateitų jais pasigrožėti ir savo sveičiui parodytų.

Du muziejuje kabantys paveiksliai – „Persėjas ir Andromeda“ bei „Nukryžiavimas“ buvo restauruoti prieš keletą metų, o paveikslas „Šventoji šeima“ iš restauratorių dirbtuvių parvežtas tik pernai. „Žinojome, kad šie paveiksliai yra vertingi, tačiau trūko konkrečios informacijos apie juos, - teigė D. Šorienė. – Daug šia prasme pasitarnavo juos tyrinėję ir atkūrę restauratoriai Juozas Blažiūnas bei Margarita Simelionytė“.

Pats seniausias paveikslas „Šventoji šeima“, kaip paaiškėjo, sukurtas vokiečių meistrų mokykloje XVI a. pirmoje pusėje. Atkurdami jį restauratoriai įdėjo daug kruopštaus darbo, nes drobė buvo gerokai sunykusi, paveikslą įtvirtino į gruntuotą ažuolo rėmą.

„Įdomu tai, kad autorius, pavaizdavęs Mariją, Juozapą ir Kūdikelį, dešinėje nutapė dar vieną moterį. Manoma, kad čia užfiksuotas šio paveikslų fundatorės

► Neseniai iš restauratorių dirbtuvių sugrįžusią drobę „Šventoji šeima“ Danutė Šorienė vadina vienu vertingiausių Kretingos muziejaus eksponatų. Ritos Nagienės nuotr.

atvaizdas, nes tai buvo būdinga tam metui – tapytojai ir skulptoriai savo kūriniuose dažnai pavaizduodavo konkrečių meno kūrinių mecenatus“, - tvirtino muziejininkė.

Paveikslas „Nukryžiavimas“, sukurtas XVII a. antroje pusėje – XVIII a. pradžioje, įdomus tuo, kad dailininkas tapė ant kaltinio vario lakšto. Tai – labai retas reiškinys Vakarų Europos menininkų kūryboje.

„Fabrikuose gamintų skardos

lakštų prieš 400 metų dar nebuvo: kitoje paveikslų pusėje matosi, kaip autorius kažkokiu kietu daiktu lygino vario gabalą. Ant jo užtapytos scenos – labai kruopščios: matosi net smulkūs herojų veido bruožai“, - akcentavo D. Šorienė.

Itin įdomūs dalykai paaiškėjo, iš rėmų išėmus paveikslą „Keturi evangelistai“, apie kurį garsas jau paėjo po Europos muziejus. „Ant porėmio matėsi antspaudas. Manome, kad tai – muitinės

spaudas. Dabar vėl ketinu rašyti į Bordo muziejų – bendrystė su šiuo muziejumi užsimezgė pernai, - paveikslas „Keturi evangelistai“ tapatybės paieškas priminė D. Šorienė. - Kai pradėjau naršyti po internetą, aptikau įdomių faktų bei detalių – kone tokį pat paveikslą, pasirodė, turi Prancūzijos Bordo miesto dailės muziejaus. Nors autoriai – skirtingi, tačiau sutampa paveikslų amžius. Po susirašinėjimo prancūzai nebeatmeta galimybės, kad jų drobės autorius gali būti tas pats Valentin de Boulogne, kaip ir Kretingoje saugomo paveikslas“.

D. Šorienė neslėpė, jog muziejaus fonduose savo restauravimo eilės laukia dar 2 vertingos drobės. Restauravimas užtrunka ilgai – po keletą metų, trukmę lemia paveikslų sunykimo lygis. Tuo rūpinasi patys muziejininkai, rengdami projektus, - nei Savivaldybė, nei Kultūros ministerija lėšų paveikslų restauravimui neskiria. Restauravimo darbai kainuoja nuo kelių ligi keliolikos tūkstančių litų. Paveikslas „Šventoji šeima“ atkūrimas kainavo 5 tūkst. Lt, tačiau antra tiek, muziejininkės žodžiais, savo labdariniu darbu prisidėję patys restauratoriai.

► Paveikslas „Persėjas ir Andromeda“ priskiriamas lietuvių, o „Nukryžiavimas“ (dešinėje) – vokiečių menininkų mokykloms.